

2021. július 9.

Alkotmánybíróság

1015 Budapest,
Donáti u. 35-45.

A Debreceni Járásbíróság útján!

4025 Debrecen,
Arany János u. 25-31.

Érkezett:	2021 JÚL 22.	
Példány:	1	Kezelőiroda:
Melléklet:	5 db	1

DEBRECENI JÁRÁSBÍRÓSÁG

Az ügy száma:

Hív. szám: 9.G.40.149/2019.

Érkezett: 2021 JÚL 09.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A [redacted] panaszos jelen beadványhoz 1.sz. mellékletként csatolt ügyvédi meghatalmazással igazolt jogi képviseletében;

az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („Abtv.”) 27. §-a alapján, a fenti ügyszám alatt a panaszossal, mint alperessel szemben, [redacted] felperes által indított perben;

a Kúria Pfv.V.21.196/2020/8. ssz.-ú jogerős ítéletével („Ítélet”) szemben, a Debreceni Járásbíróság 9.G.40.149/2019/39. ssz.-ú és a Debreceni Törvényszék 5.Gf.41.012/2020/6. ssz.-ú ítéletére is kiterjedően

alkotmányjogi panaszt

terjesztünk elő, az alábbiak szerint.

Kérjük, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság

- (i) az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, az Abtv. 27. § (1) bekezdése és 43. § (1) bekezdése alapján a Kúria Ítéletének az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe [tisztességes bírósági eljáráshoz való jog] ütközését állapítsa meg; és
- (ii) az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a Kúria Ítéletét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe [tisztességes bírósági eljáráshoz való jog] ütközés okán semmisítse meg.

Az alkotmányjogi panasz anyagi jogi alapja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése [tisztességes bírósági eljáráshoz való jog].

Az alkotmányjogi panasz eljárásjogi alapja az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a, amely alapján az Alkotmánybíróság felülvizsgálja a bírói döntés Alaptörvénnyel való összhangját, és megsemmisítheti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést.

I. AZ ÜGY JELEN ALKOTMÁNYJOGI PANASZELJÁRÁSBAN RELEVÁNS TÉNYEI

1. A panaszos, mint a tárgyi ügybeli per alperese 2016. február 23-án lúd tenyésztójás bérkeltetési szerződést („Szerződés”) kötött a jelen ügy felperesével. A Szerződés 5. pontjában a felperes vállalta, hogy a panaszos tulajdonában lévő és a felperesnek szállított lúdtojásokat 85%-os kelési aránnyal kelteti, a panaszos pedig 70 Ft + ÁFA/db ellenszolgáltatást teljesít a felperes részére.
2. A Szerződés teljesítése során a felperesi keltető tevékenység közben hibás teljesítés tárgyú jogvita alakult ki a felek között, a keltetés során ugyanis a felperes nem tudta produkálni a Szerződésben meghatározott kelési arányt. A felek között vitás volt, hogy a nem megfelelő kelési százalék a panaszos által szolgáltatott tojások nem megfelelő állapotára vagy a nem megfelelő felperesi keltetésre vezethető-e vissza.
3. A felperes ezért a Debreceni Járásbíróságon 2017. február 15. napján kereseti kérelmet terjesztett elő a panaszossal szemben. A perben a bíróság, illetve a felek egyöntetűen akként foglaltak állást, hogy a per eldöntése igazságügyi szakértői bizonyítás útján lehetséges. Hibás teljesítést ugyanis igazságügyi szakértői bizonyítás útján lehetséges igazolni.
4. A panaszos már a per elején jelezte, hogy a **Pp. szerinti előzetes bizonyítást a felperes elmulasztotta lefolytatni, ezért a vitás eseményeket követően 1,2-5 évvel igazságügyi szakértői bizonyítás útján, korabeli okiratok hiányában, fogalmilag már nem rekonstruálhatók a 1,5-2 évvel korábbi események.** Az igazságügyi szakértői vizsgálat tárgyát képező tojások ugyanis a per idején fizikailag már nem léteztek és a hibás teljesítési jogvita kialakulásakori állapotukat sem okirat, sem más nem rögzítette.
5. A perben az eljáró bíróság [REDACTED] igazságügyi szakértőt rendelte ki.
6. A fenti szakkérdés megválaszolására a szakértő első alkalommal a 2018. április 5. napján kelt igazságügyi szakértői véleményt terjesztette elő. A szakvélemény elkészülte tehát több, mint 2 évvel későbbi, mint ahogyan a Szerződést a felek megkötötték, illetőleg ahogyan a Szerződés szerinti teljesítés történt.
7. A szakértő a fenti 2018. április 5. napján kelt igazságügyi szakértői véleményét követően 2018. június 2. napján kelt beadványában a panaszos nyilatkozatára és a perbe a panaszos által benyújtott 2018. május 1. napján kelt [REDACTED] igazságügyi szakértő magánszakvéleményére észrevételt, majd 2018. szeptember 26. napjával kiegészített igazságügyi szakvéleményt terjesztett elő.
8. A fentieket követően a Debreceni Járásbíróság meghozta 9.G.40.027/2017/67. szs.-ú ítéletét, amelyben az elsőfokú bíróság a panaszost a keresetlevélben foglaltak szerint marasztalta. A panaszos az ítélettel szemben 2018. december 18. napján fellebbezést terjesztett elő, amelynek alapján a másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék a 5.Gf.41.001/2019/21. szs.-ú végzésében az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

9. A megismételt eljárásban a 2019. szeptember 27. napján megtartott és a Debreceni Járásbíróság 9.G.40.149/2019/15. ssz.-ú jegyzőkönyve értelmében a perben [REDACTED] igazságügyi szakértő távmeghallgatás keretében meghallgatásra került.
10. A megismételt eljárásban továbbá a szakértőnek a fenti szakvéleményét a 2019. december 13. napján kelt igazságügyi szakértői véleményében ismételten ki kellett egészítenie, majd a 2020. január 28. napján megtartott 9.G.40.149/2019/39. ssz.-ú jegyzőkönyvbe foglalt tárgyaláson távmeghallgatás keretében a peres felek kérdéseit szóban is meg kellett válaszolnia.
11. A fentieket követően a perbeli szakértő szakvéleménye háromszori írásbeli kiegészítése és kétszeres meghallgatása után, [REDACTED] igazságügyi szakértő szakvéleményére alapítottan a Debreceni Járásbíróság a 9.G.40.149/2019/39. ssz.-ú ítéletével a panaszost a felperesi keresetlevél alapján marasztalta.
12. A fenti elsőfokú ítélettel szemben a panaszos 2020. március 26. napján fellebbezést nyújtott be, amelynek alapján a másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék 5.Gf.41.012/2020/6. ssz.-ú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
13. A fenti jogerős ítélet ellen a panaszos terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet 2020. szeptember 21. napján, melyet a Kúria a 2021. március 25. napján kelt, Pfv.V.21.196/2020/8. ssz.-ú ítéletével bírált el akként, hogy a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

II. JOGI ÁLLÁSPONT – TISZTESSÉGES ELJÁRÁSHOZ VALÓ JOG [ALAPTÖRVÉNY XXVIII. CIKK (1) BEK.] SÉRELME

14. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bek. értelmében „[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság **tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.**”
15. „[...] az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az **indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása**, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon. Ennek megtételéhez az Alkotmánybíróság vizsgálja a jogvita természetét, az alkalmazandó eljárási törvény rendelkezéseit, a felek által az adott ügyben előterjesztett kérelmeket és észrevételeket,

valamint az ügyben választ igénylő lényeges kérdéseket. [7/2013. (III. 1.) AB határozat] [kiemelés a panaszostól].¹

16. A nemzetközi alkotmánybíróági gyakorlat szerint „ha a bíróság megsérti a Pp. 206. §-ban foglalt mérlegelési és jogértelmezési szabályokat (önkéntesen mérlegel vagy értelmez jogot), akkor megsérti-e a peres félnek a tisztességes tárgyaláshoz való alkotmányos jogát. Ha a bíróság önkényesen mérlegel, vagy értelmez jogot, ugyanúgy nem biztosítja az ügyfél számára a bírósághoz való fordulás alkotmányos jogát, mivel jogellenesen nem vesz figyelembe való tényeket, vagy jogellenesen értelmez jogszabályokat. Az önkényes mérlegelés és jogértelmezés esetén a bíróság kizárja annak lehetőségét, hogy az ügyfél az alanyi jogainak érvényesítése érdekében hatékonyan fordulhasson a bírósághoz illetve, hogy a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy az önkényes mérlegelés és jogértelmezés sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot. [kiemelés a kérelmezőtől]”² Ezt a gyakorlatot támasztja alá az EU Bírósága C-173/03. számú ügyben hozott határozata is.
17. A jelen ügyben a panaszos egy olyan bírósági eljárásban kellett, hogy részt vegyen alperesként, és egy olyan eljárásban marasztalták, amelyben a felperes saját hibájából és neki felróhatóan elmulasztotta a kifejezetten az ilyen esetekre rendelkezésre álló előzetes bizonyítás útján igazságügyi szakértői vélemény beszerzését akkor, amikor a hibás teljesítési jogvita tárgyát képező tojások fizikailag még léteztek és az azokra vonatkozó közvetlen adatok és információk elérhetők és vizsgálhatók voltak.
18. Maga a kúriai Ítélet is rögzítette, hogy „[a] szakértői vélemény elkészítéséhez [...]a kirendeléskor a releváns szakkérdések megválaszolásához szükséges állapot vizsgálatára már nem kerülhetett sor [...]”.³
19. Az igazságügyi szakértő a perben beismerte, hogy szakvéleménye a saját, minden ténybeli és adatbeli alapot nélkülöző spekulatív feltételezésén nyugodott, amely szerint ő úgy tekintette, hogy a felperesi keltetőben „minden rendben volt”, kizárólag azért, mert ezzel ellentétes bizonyítékot nem látott. Az átfertőződést a szakértő szintén a saját spekulatív feltételezése alapján zárta ki, bíróság előtt akként nyilatkozott, hogy az átfertőződést azért tartja kizártnak, mert azt feltételezte, hogy a felperesi részről a vonatkozó előírások teljeskörűen betartásra kerültek.⁴
20. Az igazságügyi szakértő már a legelső szakvéleményében ugyanis úgy foglalt állást, hogy a keltethetőséget és a termékenységet befolyásoló tényezők közül
 - a hőmérsékletre;
 - az ivararányra;
 - a megvilágítás hosszára és intenzitására
 - a fertőző betegségekre
 - a takarmánytoxikusokra

¹ Ravasz László: Bírói függetlenség és a tisztességes eljáráshoz való jog (DJM, 2015/3-4.)

² Ravasz László: Bírói függetlenség és a tisztességes eljáráshoz való jog (DJM, 2015/3-4.)

³ Lásd kúriai Ítélet [35] szakasz.

⁴ Lásd 2020. január 20-i tárgyalási jegyzőkönyv (39. ssz.).

- a tárolási hőmérsékletre és a páratartalomra
- a szállítás utáni pihentetésre
- a keltetési technológiára
- a vitaminellátottságra
- a túlzott vagy helytelenül alkalmazott fertőtlenítőkre

vonatkozó tényadatok nem álltak rendelkezésre, **az igazságügyi szakértői véleményt tehát úgy adta ki, hogy az annak elkészítéséhez szükséges lényegében összes releváns adat hiányzott.**

21. A perbeli igazságügyi szakértői vélemény és annak kiegészítései egymásnak ellentmondó megállapításokat tartalmaznak, továbbá a szakvélemény, mivel az nem közvetlen adatokon és tényeken alapult
- (i) **homályos**, érdemben szinte kizárólag feltételezéseket tartalmaz; nézzük itt ebben a körben az utolsó, végső szakvélemény-kiegészítés megállapításait:
- „[g]yógykezelés, ami utalhat *E.coli* és *Salmonella* fertőzésre” (6. old. 3. bek.);
 - „[m]inden kétséget kizáróan nem mondhatom ki, hogy fertőzöttek voltak, viszont nagyban valószínűsítem” (6. old. 3. bek.);
 - „[e]redmények háttérében az állhat, hogy” (7. old. 2. bek.);
 - „[k]árosodhattak a kórokozók (esetleg túlzott és/vagy hosszan tartó hűtés)” (7. old. 2. bek.);
 - „[n]agyban valószínűsíthető, hogy a tojásokat fertőzötten rakták a keltetőbe” (7. old. 2. bek.);
- (ii) **hiányos**, mivel az igazságügyi szakértő a szakvéleményében kifejezetten leírja, hogy lényegében az összes releváns adat és információ hiányzik a szakvélemény megadásához; ebben a körben a másodfokú ítélet is rögzíti (lásd 8. old. utolsó bek.), hogy a szakvélemény ellentmondó tények alapján került elkészítésre: „**a szakértő részére olyan tények álltak rendelkezésre, amelyek egymásnak ellentmondanak**”;
- (iii) más szakértő véleményével ellentétben áll, mivel a panaszosi magánszakértő véleménye teljesen ellentmond a szakvéleményben foglaltaknak;
- (iv) helyességéhez nyomatékos kétség fér, a homályossága, hiányosságai és a panaszosi magánszakértői véleménnyel való ellentétessége okán.
22. Az igazságügyi szakértő a felperes által elmulasztott előzetes bizonyítást akként „orvosolta”, hogy kiadott egy olyan, 3-szor kiegészítésre szoruló igazságügyi szakvéleményt, amelyhez tényadatok általa is beismerten nem álltak rendelkezésre, közvetlen, egzakt megállapításokat ezért nem is tudott tenni.
23. Ehelyett a felperes teljesen bizonyítatlan előadásait tényként és valónak elfogadva, egy szinte teljes egészében feltételezéseken és „közvetett” megállapításokon alapuló szakvéleményt adott ki, amely a panaszos marasztalását eredményezte.

24. Perbeli szakértői bizonyítást ilyen mértékű adathiány esetén el sem lehetett volna rendelni. Az igazságügyi szakértői véleménynek ugyanis a Pp. és a szakértőkre vonatkozó törvény szabályai szerint kizárólag tények és adatok alapján lehet helye. A jelen ügyben a „szakvélemény” az egzaktitás és tényekhez kötöttség legminimálisabb követelményeinek sem felel meg.

25. **Az Alaptörvényben foglalt tisztességes eljáráshoz való jog szempontjából egy bírósági döntés indokolásának 3 szintjét lehet elkülöníteni egymástól:**

- (i) **Az 1. szint a hibás indokolás.** Ez a legáltalánosabb eset, ide tartoznak azok az esetek, amikor az eljáró bíróság ténybelileg, vagy jogilag tévedett, tévesen mérlegelt egyes bizonyítékokat, tévesen értelmezte az anyagi jogszabályokat, vagy tévesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, a bizonyítás eredményét, valamint az is, ha az indokolás hiányos, mert például a nem a bíróság nem indokolta, hogy valamely bizonyítékot, vagy a fél valamely lényeges tény- vagy jogállítást miért nem vette figyelembe, miért mellőzte a döntésének meghozatala során.⁵

Elfogadjuk, hogy a T. Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ez az 1. szint, tehát a hibás, jogszabálysértő, téves indokolás nem éri el azt a mértéket, amelynél már megállapítható lenne a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme.

- (ii) **A 2. szint az iratellenes, kirívóan okszerűtlen, logikátlan indokolás.** Ezek a bírósági gyakorlat által kimunkált minősített esetei a jogszabálysértő indokolásnak. Nem véletlen, hogy már a bírósági felülvizsgálat során is kizárólag ilyen esetekben lehet támadni a jogerős ítélet indokolását. Ide tartozik az iratellenes indokolás, tehát ha az abban megállapított tényállás a lefolytatott bizonyítás anyagától eltér. Szintén ide tartozik a kirívóan okszerűtlen, illetve a logika szabályaival ellentétes indokolás, tehát amikor a bizonyítékok egybevetése és értékelése során a bíróság teljesen negligálja az okszerűséget, vagy alapvető logikai ellentmondást tartalmazó következtetésre jut.⁶

⁵ BDT2003. 807. „Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének nem tesz eleget, ha az egyébként a per anyagává tett, becsatolt magánszakvélemény elvetésének indokát nem adja.”

BDT2004. 1085. „A felek, fenti részben egymásnak ellentmondó nyilatkozatai és a tanúvallomás tartalma közötti ellentmondások feloldását az elsőfokú bíróság elmulasztotta, nem indokolta meg, hogy melyik fél előadását tekinti helytállónak, valójában a bizonyítékokat miképpen mérlegelte és ennek alapján e körben pontosan milyen releváns tényeket állapított meg.”

BDT2015. 3348. „A bíróság azzal, hogy az ítélet indokolási részében rögzíti a felek tényelőadásait, majd - esetleg hiányosan - felsorolja, hogy az egyes tanúk tanúvallomásukban milyen tartalmú nyilatkozatot tettek, nem teljesíti a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó jogszabályi kötelezettségét. A mérlegelés ugyanis annak az ítéletben történő részletes kifejtését jelenti, hogy az egyes bizonyítékoknak milyen indokok miatt, milyen bizonyító erőt tulajdonított a bíróság, egyes bizonyítékokat miért nem fogadott el, és a tényállásban rögzített tényeket milyen bizonyítékok alapján állapította meg.”

⁶ BH1994. 639. „A bizonyítékok okszerű mérlegelésén alapuló tényállás a jogerős ítéletet felülvizsgáló Legfelsőbb Bíróságot köti. Ehhez képest a bíróság által megállapított tényállás csak akkor iratellenes, ha az az annak megállapítása alapjául szolgáló adatokat illetően ellenkezik az iratok tartalmával. Nem állapítható meg azonban iratellenesség azon a címen, hogy a bíróság álláspontja egyes bizonyítékokkal ellenkezik, mert ez a körülmény nem iratellenességet támad, hanem a bizonyítékok mérlegelése ellen irányul.”

BH2012. 231. „A közigazgatási iratok alapján kétséget kizáróan igazolt, hogy volt helyszíni bejárás, ott a hatóság alkalmazott egy műholdas helymeghatározó rendszert (GPS) és így a terület töréspontjai pontosan meghatározásra kerültek, mely okból iratellenes az az ítéleti megállapítás, hogy ezen adatok nem álltak rendelkezésre, a terület beazonosítására alkalmas adatok hiányoztak. A GPS adatok alapján a meglévő erdőterület nagysága meghatározható

Elfogadjuk, hogy a T. Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ez a 2. szint, tehát az iratellenes, illetve kirívóan okszerűtlen, logikátlan indokolás nem éri el azt a mértéket, amelynél már megállapítható lenne a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme.

- (iii) **A 3. szint viszont a valósághoz semmilyen szinten nem kötődő indokolás.** Ebbe a körbe tartoznak azok a ritka esetek, amikor az indokolás megállapításai a valósághoz semmilyen szinten nem kötődnek. A jelen ügyben ez alatt azt értjük, hogy **a bírósági ítéletek egy olyan igazságügyi szakértői véleményt fogadtak el az ítélezésük alapjául szolgáló bizonyítéknak, amely szakvélemény egy, a felperes által elmulasztott előzetes bizonyítást próbált meg a felperes javára több, mint 2 évvel később „orvosolni”, mindenféle tényadat, közvetlen észlelés, egzaktitás nélkül, mindösszesen a felperes állításait kritikátlanul tényként elfogadó általánosságokat és feltételezéseket tartalmazó megállapítások alapján.**

Az a bírósági magatartás és eljárás, amely nem értékeli a felperes terhére az előzetes bizonyítás elmulasztását és elfogad egy olyan, 2 évvel későbbi szakvéleményt, amelyben a szakértő utólag próbálta rekonstruálni a felperes „iránymutatása” alapján azt, ami rendelkezésre álló adatok, okiratok és tények hiányában fogalmilag és objektív okokból már nem volt rekonstruálható, már olyan fokú sérelmet jelentett a panaszosnak, amely túlmutat a konkrét indokolás keretein és kihat a teljes perre és a fél tisztességes eljáráshoz való jogát sérti.

26. A jelen ügy abból a szempontból minősül az Alaptörvény-ellenesség mértékét elérőnek, hogy a panaszos nem azt sérelmezi, hogy a Kúria az Ítéletében az indokolási kötelezettségének nem, vagy nem teljeskörűen tett eleget.
27. **Az Ítélet indokolásának megállapításai egész egyszerűen egy, a valósághoz semmilyen szinten nem kötődő igazságügyi szakértői vélemény megállapításain alapulnak.** Ez minőségileg más, mint egy jogszabályba ütköző, vagy hibás mérlegelésen, a bizonyítékok téves értékelésén alapuló bírósági indokolás.
28. Plasztikusan bemutatva a perben történeteket:
- (i) a felperesi perbeli pozíció az volt, hogy a panaszos által szolgáltatott tojásokban fennálló hiba miatt nem tudta a felperes teljesíteni a Szerződést;
 - (ii) a tojásokat az állítólagos hiba észlelésekor a felperes nem vetette alá előzetes bizonyítás keretében igazságügyi szakértői vizsgálatnak;
 - (iii) a felperes megvárta, amíg a tojások fizikailag már nem léteznek és eltelik 1,5-2 év;
 - (iv) a felperes ezután indított pert a panaszos ellen;

volt, melyen kívül eső és tarvágással érintett terület határai is beazonosíthatóak voltak, így az e körben tett ítéleti kifogás alaptalan.”

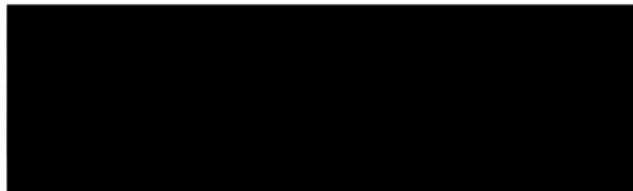
Kúria 2012.El.II.E.1/6. számú Összefoglaló véleménye: „Az iratellenesség akkor áll fenn, ha az iratok olyan egyértelmű, valamely tény fennállását vagy fenn nem állását perdöntő módon igazoló bizonyítékot tartalmaznak, amelyet a bíróság nem vett figyelembe a tényállás megállapításakor. Nem erről a van szó, amikor mérlegelés kérdése egy adott tény megállapítása, és a bíróság mérlegelése következtében nem alapozott ténymegállapítást az iratokban található bizonyítékokra. Amennyiben a mérlegelés okszerű volt, nem iratellenes a tényállás. Amennyiben nem volt az, vagy elmaradt, az pedig megint csak az indokolás hiányosságaként jöhet számba.” [27. oldal, 3) albekezdés]

- (v) a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő pedig a felperes állításait valóban elfogadva és a felperes „iránymutatása” alapján függetlenítette magát attól a tényről, hogy a szakértői vizsgálat tárgyát képező tojások fizikailag már nem léteznek és korabeli hiteles okiratok alapján sem lehet rekonstruálni a tojások állapotát és kiadott egy szakvéleményt;
- (vi) a szakvélemény releváns, korabeli adatokat és tényeket nem tartalmaz, ezzel szemben tartalmazza a felperes bizonyítatlan állításait, mint tényeket és a szakértő spekulatív, általánosságokat tartalmazó feltételezéseit;
- (vii) az eljáró bíróságok pedig egy ilyen minőségű szakvélemény alapján marasztalták a panaszost az ügyben.
29. Még egyszer hangsúlyozzuk, hogy elfogadjuk, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indokolással kapcsolatos anomáliák, az indokolás jogsértő jellege nem teszi az adott bírósági döntést olyan mértékben tisztességtelenné, amely alapjogi védelmet tenne indokolttá. Szintén elfogadjuk, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság előtt arra sem hivatkozhatunk, ha egy bírósági döntés indokolása a „normális mértéket” meghaladóan iratellenes (tehát ellentétes az okirati bizonyítékok tartalmával), vagy kirívó mértékben okszerűtlen, logikátlan.
30. Az viszont határozott álláspontunk, hogy az Alaptörvény mércéje szerint **tisztességtelen egy olyan bírósági döntés – a jelen ügyben az Ítélet – amelyben a Kúria az Ítéletét egy olyan igazságügyi szakvéleményre alapítja, amely spekulatív feltételezéseken nyugszik, illetőleg adatokat, egzakt tényeket nem tud felhasználni, mert a felperes a perindítást megelőzően elmulasztotta a perbeli szakkérdés tekintetében az előzetes bizonyítást lefolytatni.**
31. A vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat alapján „[ö]sszefoglalóan tehát a bíróságok - a fenti felsorolt eljárási szabálytalanságok mellett - **nem indokolták meg a szakértő kirendelésének mellőzését egy szakkérdésben az anya bizonyítási indítványa alapján, valamint a bíróságok nem indokolták meg azt sem, hogy ezt a fajta bizonyítást hivatalból miért nem rendelték el. Végül nem indokolták meg a bíróságok azt sem, hogy a visszavitel megtagadhatóságának az anya szerint fennálló okai konkrétan miért nem állnak fenn és ezt szakértő kirendelése nélkül milyen bizonyítékok alapján állapították meg a vizsgált ügyben. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a vizsgált bírósági határozatok indokolási hiányosságai a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezték és ezzel a gyermekek Alaptörvényben foglalt jogainak kiüresedéséhez vezettek**”. [3375/2018. (XII. 5.) AB határozat] [kiemelés a panaszostól].”
32. Az Alkotmánybíróság akként foglalt állást továbbá, „**hogy az egyes további bírósági eljárásokban a perbíróságok döntenek a bizonyítékok felhasználhatóságáról (megengedhetőségéről). Ezek a bírói döntések az eljárást lezáró bírói döntés ellen benyújtható alkotmányjogi panaszban esetenként kifogásolhatók**”. [3312/2017. (XI. 30.) AB határozat] [kiemelés a panaszostól].”
33. A Kúria Ítélete a fentiek alapján az Alaptörvényben biztosított tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezte az alperesre, mint panaszosra nézve. A Kúria ugyanis egész egyszerűen nem vette figyelembe, hogy az Ítéletet megelőző első- és másodfokú eljárásban a panaszos által a perbe csatolt okirati bizonyíték és a panaszos által

KODELA

indítványozott, a panaszos álláspontot alátámasztó bizonyítás eredménye mellőzésre került, helyette pedig az adatok nélküli, feltételezéseken alapuló igazságügyi szakvéleményt fogadta el. Álláspontunk szerint ez a jogszabálysértés a bíróságok részéről már eléri azt a fokot, hogy a panaszos alperes Alaptörvényben rögzített tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét jelentse.

34. A régi Pp. 207. §-a értelmében az érdekelt fél kérelmére akár a per megindítása előtt, akár annak folyamatban léte alatt **előzetes bizonyításnak van helye, ha valószínűnek mutatkozik, hogy a bizonyítás a per folyamán, illetőleg annak későbbi szakában már nem lenne sikeresen lefolytatható, vagy az jelentős nehézséggel járna.**
35. A jelen perben pontosan egy ilyen helyzet állt fenn. A **perbeli bizonyítást nem a per folyamán, hanem akkor kellett volna a felperes kezdeményezésére lefolytatni, amikor a perbeli tojásállomány még keltetés alatt állt, tehát fizikailag még létezett, és ezért arra vonatkozóan konkrét vizsgálatok lettek volna lefolytathatók, konkrét igazságügyi szakértői megállapításokkal.**
36. A felperes ezen előzetes bizonyítást azonban elmulasztotta, és a perben ténylegesen ezt a régi Pp. 207. §-a szerinti előzetes bizonyítást próbálta meg pótolni, minden ténybeli alap és okirati bizonyíték nélkül.
37. Ez az oka annak, hogy a perben a felperes semmit nem tudott bizonyítani, mindent csak állított, illetve a többször kiegészített igazságügyi szakértői vélemény is mellőzött minden konkrét megállapítást, az kizárólag ténybeli alap nélküli feltételezéseket, spekulációkat tartalmazott.
38. A **perbeli bizonyítás lefolytatásakor a per tárgyát képező tojások már nem léteztek, a korabeli tenyésztési és keltetői állapotok utólag már nem voltak rekonstruálhatók. A felperes „szerencséje”, hogy az elsőfokú bíróság egy olyan igazságügyi szakértőt rendelt ki a perben, aki fenntartások nélkül adott úgy is szakvéleményt, hogy a szakvélemény adásához semmiféle ténybeli, empirikus, vizsgálati irat, információ nem állt rendelkezésre.**
39. Az Ítélet tehát egy olyan többször kiegészített igazságügyi szakértői véleményen alapszik, amely szakvélemény adásához semmiféle ténybeli, empirikus, vizsgálati irat, információ nem állt rendelkezésre, így az előzetes bizonyítási helyzet fennállása és az előzetes bizonyítás felperes általi elmulasztása ellenére a perbeli bizonyítás során az elsőfokú bíróság **utólag folytatott le egy olyan bizonyítási eljárást, amelynek semmilyen ténybeli alapja már nem volt.**

III. EGYEBEK

40. Az Abtv. 27. § b) pontja alapján akként nyilatkozunk, hogy a panaszosnak a Kúria Ítélete ellen nincs további jogorvoslati lehetősége.
41. Az Abtv. 52. § (5) bekezdés értelmében akként nyilatkozunk, hogy a panaszos a nevének nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

KODELA

42. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti 60 napos határidő – tekintettel arra, hogy az Ítéletet a panaszos 2021. május 10-én vette kézhez, ezért a határidő 2021. július 9-én jár le – megtartásra került.
43. A Kúria Ítélete a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény („régí Pp.”) rendelkezései értelmében érdemi határozatnak minősül.
44. A panaszos az ügyben rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket már teljeskörűen kimerítette. A Kúria Ítélete ellen az indítványozó perújítást nem kezdeményezett.

Tisztelettel:

dr. Kodela Viktor ügyvéd
panaszos képv.

